

AXIRINCI YOL...

"İşğal etdiyimiz torpaqlar var. Bunda utarılaçaq heç nə yoxdur. Təhlükəsizliyimiz üçün bu torpaqları işğal etdik. Biz bunu 1992-ci ildə də deyirdik, indi də deyirik. Bəlkə üslubum diplomatik deyil, amma həqiqət budur"- Serj Sarkisyan

II HİSSƏ

əvvəli ötən nömrədə

Bu gün Azərbaycan ordusu öz tarixi, mənəvi torpağı olan Qarabağın azad edilməsi əməliyyatlarını sürətlə davam etdirir. İşğal edilmiş Qarabağda Ermənistanın işğalçı qüvvələrinə sarsıdıcı zərbələr vuran Azərbaycan əsgəri hər gün neçə neçə kəndimizi, şəhərimizi qanı və canı bahasına azad edir. Bəs buna gətirib çıxaran faktorlar hansılardır? Hərbi həll yoluna nə üçün ehtiyac duyuldu. Bu yazımızda bu suallara konkret və aydın cavab verməyə çalışacağıq.

Azərbaycanın beynəlxalq nüfuzu öz sözünü dedi

Azərbaycan haqlı mübarizə apardığı üçün həm siyasi-diplomatik, həm hərbi-döyüş, həm informasiya-təbliğat müharibəsində üstünlüyü ələ alıb. Xarici siyasətində iki və çoxtərəfli səviyyələrdə münasibətlərin qurulmasına xüsusi önəm verən dövlətimizin düzgün və tarazlaşdırılmış xarici siyasət aparması respublikamızla həm qonşu dövlətlər, həm də dünyanın digər ölkələri arasında mehriban dostluq və qarşılıqlı faydalı əməkdaşlıq münasibətləri yaradıb.

Azərbaycan sülhpərvər siyasəti nəticəsində dünya dövlətlərinin əməkdaşlıq etdiyi məkana çevrilib. Bu gün xalqımızın mənafeləri beynəlxalq aləmdə yüksək səviyyədə qorunur, ölkəmiz ən nüfuzlu beynəlxalq təşkilatlarda təmsil olunur. Azərbaycanın artan imkanları, nüfuzu, dünya üçün vacib ölkəyə çevrilməsi mövqeyimizi daha da möhkəmləndirib.

Bu gün Azərbaycanın iştirakı olmadan regionda hansısa bir iqtisadi və siyasi layihənin həyata keçirilməsinin mümkünsüzlüyü müstəqil dövlətimizin əsl söz sahibi olduğunu təsdiqləyir.

Azərbaycan həm sülhpərvər siyasəti, həm də iqtisadi, sosial, elmi, texniki, mədəni əməkdaşlıq platformasında beynəlxalq məkanda sədaqətli, etibarlı bir tərəfdaş olduğunu bütün dövrlərdə sübut edib.

Regional və beynəlxalq əməkdaşlığın təmin edilməsi üçün ölkəmizin ərazi bütövlüyünün təmin edilməsi, işğalçı qüvvələrin torpaqlarımızdan çıxarılması rəsmi Bakı tərəfindən ən vacib şərt kimi önə çəkilirdi. Bu şərti isə hazırda Azərbaycan Ordusu təmin edir.

Sülh yolu baş tutmayanda yalnız güc yolu qalırdı

Ərazisi işğal olunmuş, vətəndaşları soyqırma və deportasiyaya məruz qalmış hər hansı bir ölkənin problemi sülh yolu ilə həlli mümkün olmayanda, əl atdığı başqa tədbirlər də var. Bu antiterror əməliyyatı, başqa sözlə, hərbi yoldur. Azərbaycan

can bu imkandan istifadə etmək üçün yetərli iqtisadi, hərbi və texniki imkanlara malikdir.

Keçirilən hər bir görüşdə cənab İlham Əliyev Azərbaycanın dəyişməz mövqeyini diqqətə çatdıraraq, danışıqlar xatirinə danışıq aparmağın gərəkliliyini bildirir, qarşı tərəfdən qeyri-konstruktiv mövqeyindən əl çəkməyi, düzgün mövqə nümayiş etdirməyi tələb edirdi.

"Vaxt keçdikcə bizim bölgədə olan mövqeyimiz, təsir imkanlarımız, iqtisadi, siyasi, diplomatik, hərbi gücümüz daha da güclənəcəkdir və hamı bununla hesablaşmalıdır"- Azərbaycan Prezidentinin bu mesajını lazımcına qiymətləndirmədilər. Lakin çox keçmədi ki, bu sözlərin niyə deyildiyi nə necə həyata keçirildiyini anladılar.

Prezident İlham Əliyev anti-terror əməliyyatlarının başladığı gün etdiyi çıxışında xüsusi vurğuladı: "mən dəfələrlə demişdim, xəbərdarlıq etmişdim" deyərək. Lakin bundan həm ermənilər, həm də onların dünyadakı havadarları dərs almadılar- deyən dövlət başçısı indi artıq danışıqlar üçün gec olduğunu, bütün işğal olunmuş torpaqlar azad edilənədək əməliyyatların dayanmayacağını qətiyyətlə bəyan etdi.

Bir sözlə, həm Ermənistan, həm də beynəlxalq təşkilatlar Azərbaycanı öz torpaqlarını güc yolu ilə azad etməyə məcbur etdilər. Ona

sinin artıq tükəndiyini görsə, müharibə yoluna üstünlük versə, yenə də beynəlxalq hüquq normaları Azərbaycanın mövqeyini dəstəkləmiş olacaq. Çünki BMT-nin Nizamnaməsinin 51-ci maddəsində açıq-aydın göstərilir ki, hər bir ölkə özünü müdafiə etmək üçün bütün hüquqlara malikdir.

Bunun üçün ölkəmizin qüdrətli ordusu, anti-terror əməliyyatını aparmaq üçün maddi-texniki, iqtisadi-maliyyə imkanları, güclü potensialı var. Lakin bu sözləri bütün sahələrdə böhranlı və zəif vəziyyətdə düşmüş işğalçı dövlət haqda demək mümkün deyil. Əməliyyatların ilk günlərində bu aydın göründü. 10 gün qabaq Azərbaycan Ordusu işğal edilmiş ərazilərimizin azad edilməsi əməliyyatına başladı və artıq xeyli yaşayış məntəqəsi azad edilib.

Döyüş meydanında mövqelərin nəzərdən keçirilməsi

İqtisadi qüdrətini artıran Azərbaycanın maliyyə imkanlarının genişlənməsi digər sahələrin inkişafına da öz müsbət təsirini göstərdi. Hərbi büdcəmizin ildən-ilə artması dövlətimizin iqtisadi imkanlarının artmasından irəli gəlirdi.

"Azərbaycanın hərbi büdcəsi Ermənistanın ümumilikdə büdcəsi qədər olmalıdır" deyən və qısa müddətdə bu sözləyə əməl edən Prezident İlham Əliyev işğalçı, xarici ianələrdən asılı olan Ermənistan

zərbaycan sülhpərvər siyasəti nəticəsində dünya dövlətlərinin əməkdaşlıq etdiyi məkana çevrilib. Bu gün xalqımızın mənafeləri beynəlxalq aləmdə yüksək səviyyədə qorunur, ölkəmiz ən nüfuzlu beynəlxalq təşkilatlarda təmsil olunur. Azərbaycanın artan imkanları, nüfuzu, dünya üçün vacib ölkəyə çevrilməsi mövqeyimizi daha da möhkəmləndirib.

görə də, bu müharibənin məsuliyyəti də onların üzərinə düşür.

Siyasi cəbhədə mövqelərin nəzərdən keçirilməsi

Lakin burada siyasi amilin də mühüm rolu var. Bu da fəvqəldövlətlərin mövqeyidir. Rusiya, Britaniya və ABŞ məsələyə qarışmadıqlarını və dolaylı yolla Azərbaycanın haqlı olaraq ərazilərini güc yolu ilə azad etdiyini bildirsələr də, Fransa özünün qeyri-obyektiv və beynəlxalq hüquqa təcavüzü siyasətini ortaya qoydu. Lakin Azərbaycan prezidenti həyasız bəyanatla çıxış edən Fransa prezidenti Makronun layiqli cavabını verdi. Hazırda Azərbaycanın ərazi bütövlüyü uğrunda mübarizəsini daha çox dövlət dəstəkləyir.

Obyektiv xarici ekspertlər deyirdilər ki, Azərbaycan sülh proses-

nika ilə aparılması düşməni şoka

"biz bildik ki, bu torpaqların sahibləri gec-tez qayıdacaqlar".

Azərbaycanda isə əhali kütləvi şəkildə orduya yazılmağa can atır, orduya və döyüş bölgəsinə yardımlar təşkil edir, vətən uğrunda əllindən gələni edirlər. Belə bir situasiyada kimin qalib, kimin məğlub olduğu əvvəldən məlumdur.

Göründüyü kimi, bölgədə yaranmış hərbi, siyasi, iqtisadi vəziyyət Ermənistanın məğlubiyyətini şərtləndirib. Azərbaycan artıq bütün cəbhələrdə düşməni dalana dirəyib. Bu isə, çox yaxın vaxtda bütün işğal edilmiş ərazilərimizin azad olunmasının başa çatacağını aydın göstərir.

Gec ya tez ədalət öz yerini tapmalı idi. Azərbaycan Prezidenti bunun qansız baş verməsi üçün çox çalışdı, sülh üçün bütün mümkün imkanlardan istifadə etdi, lakin Ermənistan bunun üçün heç bir əl yeri qoymadı.

İndi bütün dünya Azərbaycanın və qəhrəman Azərbaycan Ordusunun nəyə qadir olduğunu əyani surətdə görür. Peşəkar və mükəmməl hərbi əməliyyatlarla düşmənin çox güclü müdafiə sistemi sıradan çıxarılıb, azad olunan yaşayış məntəqələrinin və ərazilərin sayı sürətlə artır.

Qısa müddətdə Azərbaycanın öz ərazi bütövlüyünü bərpa edəcəyinə artıq bütün dünya əmindir. Güclü dövlət, qətiyyətli lider, özmarxalq və qüdrətli ordu ölkəmizin tarixini həll edir. Bütün cəbhələrdə qələbələr ard-arda düzülür.

Ümummilli lider Heydər Əliyevin sözləri ilə desək, Azərbaycan dünyaya Günəş kimi doğur.

Elçin Bayramlı